

slaas, men saaledes som det bliver nu, sker der et Fremskridt, det maa indrømmes. Men her staar vi overfor det vanskelige Spørgsmaal, om den Jord, som Husmændene erhverver, ikke bliver for dyr, idet det jo er ganske givet — saadan er Mennesker nu en Gang, og ikke mindst de store Landejendomsbesiddere, indrettede —, at naar man ved, at der er en Mand, som nødvendigvis maa have et bestemt Stykke Jord, saa vil man udnytte Situationen og søge at faa en større Pris for det end den, det er ansat til i Jordskyld, og som man selv har ansat det til i Jordskyld, hvorved man altsaa har givet Udtryk for, hvad man anser for Jordstykkets virkelige Værdi. Derfor har mit Parti — det er saa ofte fremhævet — meget stærkt ønsket, at der navnlig paa dette Omraade i visse Tilfælde maatte kunne gives Adgang til Ekspropriation. Jeg ved meget vel, at det ikke nytter at tale til det høje Landstings Flertal om denne Sag, for i den Henseende taler man for døde Øren som for Resten i saa mange andre Henseender, men jeg synes alligevel, her er et Omraade, hvor man burde sætte ind, hvis man virkelig vil, at de, der har de smaa Husmandsbrug, skal kunne faa et passende Brug paa Vilkaar, som de kan være tjent med. Naturligvis vil Loven kunne bruges, som den bliver, og der vil kunne oprettes en Del Brug paa rimelige Vilkaar, men det skal nok vise sig, naar Husmændene skal til at drage virkelig Nytte af Loven, naar de altsaa skal have mere Jord, at saa kommer de i de fleste Tilfælde til at betale en Overpris. Det er det, jeg er utilfreds med, men jeg vil dog ikke stille Ændringsforslag, da jeg ved, det er ganske ørkesløst.

Derimod er der andre Omraader, hvor jeg vilde tro, man kunde vinde Ørenlyd hos den højtærede Minister, idet det drejer sig om rent praktiske Spørgsmaal. Spørgsmaalet om Ekspropriation er jo af politisk Art, og paa det Omraade ved jeg, at den højtærede Minister og jeg staar overfor hinanden omtrent som Ild til Vand, men med Hensyn til de praktiske Spørgsmaal, som jeg nu vil nævne, vilde jeg dog tro, man kunde vinde den højtærede Ministers Øren. Der staar f. Eks. i Lovforslaget, ligesom der staar i den gældende Lov, at Finansudvalgene skal bestemme, hvor stort det Byggelaan skal være, som Statshusmændene kan faa, og det skal Finansudvalgene bestemme saa vidt muligt inden den 1. December. Dette volder ikke saa lidt Vanskelighed i det praktiske Arbejde, og

da vi nu vel er kommet saa vidt paa Byggeriets Omraade, at man ikke behøver at regne med de store Svingninger, synes jeg, det maatte være muligt at faa Ministeren til at gaa med til en Ændring, saaledes at man i Stedet for den 1. December satte den 1. April. Jeg mener naturligvis, at man skulde bestemme det, før Rigsdagen bliver hjemsendt, men det ved jeg ikke, om man kan sige, for saa bliver det jo ubestemt. Som Regel vil det være tilstrækkeligt, at Bestemmelsen træffes, inden Rigsdagssamlingen sluttes, selv om dette sker sent. I Aar kommer vi jo sent hjem; hvor sent det bliver, ved man ikke, men det bliver da i hvert Fald inden den 30. September. Saa længe bør man nu ikke vente med at træffe Afgørelsen, men selv om Byggelaanet først blev fastsat omkring den 1. Juni eller 1. Juli, kunde det endda gaa, hvis der da til den Tid er noget Finansudvalg. Derfor vil jeg henstille til den højtærede Minister, om han ikke kunde tænke sig at gaa med til en Ændring paa dette Punkt, saaledes at man i Stedet for at skrive: den 1. December skrev: den 1. April. Jeg skal sige hvorfor. Naar en Mand køber en Jordlod og faar Amtskommissionens og Jordlovsudvalgets Billigelse af dette Jordkøb, træffer han straks sine Dispositioner, han gør Akkord med sine Bygningshaandværkere, og maaske kan han selv udføre en væsentlig Del af Arbejdet, hvad jeg synes han skulde have Lov til i disse ogsaa ude paa Landet arbejdsløse Tider; men det kan han ikke godt, naar han ikke ved, hvad han kan vente at faa i Laan, og derfor har mine Partifæller i Folketinget fremsat dette Ønske. Jeg ved ogsaa, at den højtærede Minister ikke er helt uvillig til at ændre Datoen, men efter min Mening alt for lidt, og den Dato, Ministeren vilde gaa med til, er endogsaa blevet rykket noget frem. Og jeg kan med min bedste Villie ikke forstaa, hvorfor man gør det. Hvorfor skal den Landarbejder, der søger, ikke kunne faa Besked? Han kommer let til at skabe sig mere Gæld, end han egentlig skulde have.

Dernæst er det i Lovforslaget bestemt, hvad jeg for øvrigt ganske billiger, at man behøver ikke at bygge det hele færdigt paa een Gang: man faar et Byggelaan bevilget, og hvis man saa vil spare paa Byggeriet til at begynde med, kan man senere faa Resten af det bevilgede Laan. Jeg vil gerne først spørge den højtærede Minister om, hvorledes man skal forstaa det; jeg tror nok, jeg forstaaer det rigtigt, men vil gerne have det bekræftet. Det skal vel